

JAARVERSLAG 2017

Datum: 9 april 2018

1. PROGRAMMA & PRODUCTEN

1.1. PROGRAMMA	1
1.2. BESTUUR	1
1.3. AFVALVERWERKING	2
1.4. NETWERKONDERSTEUNING	3

2. PARAGRAFEN

2.1. FINANCIËLE PARAGRAAF	4
2.2. VERBONDEN PARTIJEN	7
2.3. WEERSTANDSVERMOGEN	8
2.4. BEDRIJFSVOERING	9
2.5. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	10

3. JAARREKENING

3.1. ALGEMEEN	11
3.2. BALANS	14
3.3. TOELICHTING BALANS	16
3.4. OVERZICHT BATEN EN LASTEN	20
3.5. TOELICHTING BATEN EN LASTEN	22
3.5.1. PRODUCT BESTUUR	23
3.5.2. PRODUCT AFVALVERWERKING	24
3.5.3. PRODUCT NETWERKONDERSTEUNING	25
3.5.4. ANALYSE BEGROTINGSRECHTMATIGHEID	25
3.5.5. ANALYSE ONVOORZIEN	26
3.5.6. ANALYSE VAN BATEN EN LASTEN	26
3.5.7. WET NORMERING TOPINKOMENS	26
3.6. OVERIGE GEGEVENS	27
3.6.1. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	27
3.7. BESTEMMING SALDO EN VRIJVAL BESTEMMINGSRESERVE	27

BIJLAGE	LIJST BESTUURSLEDEN MARN 2017
---------	-------------------------------

PROGRAMMA & PRODUCTEN

1.1 Programma

Doelstelling, taken en bevoegdheden en producten

De gemeenschappelijke regeling MARN houdt zich bezig met projecten op het brede terrein van milieu waaronder afval en in het bijzonder het aandeelhouderschap in ARN B.V.. Dat maakt ook haar programma uit.

In dat kader laat de MARN jaarlijks een aantal activiteiten uitvoeren die tot doel hebben de belangen van de acht deelnemende gemeenten op milieugebied te behartigen dan wel de gemeenten op milieugebied te ondersteunen.

Rechtskarakter

De gemeenschappelijke regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend samenwerkingsverband, dat is opgericht op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Ter uitvoering van de doelstelling van de MARN worden de volgende producten onderscheiden:

1. Bestuur;
2. Afvalverwerking, in het bijzonder de relatie met ARN B.V.;
3. Netwerkondersteuning.

1.2 Bestuur

Wat hebben we bereikt en wat hebben we er voor gedaan?

In de begroting 2017 is aangegeven dat we middels de realisatie van het product Bestuur willen bereiken dat de doelstelling, de taken en bevoegdheden zoals omschreven in de tekst van de regeling in goed overleg gerealiseerd kunnen worden.

Voor een overzicht van de bestuursleden wordt verwezen naar de bijlage 1. Gedurende het jaar 2017 is de evaluatie verder uitgewerkt. Belangrijke onderwerpen waren naast de uitwerking van de evaluatie van de nieuwe werkwijze van de MARN de grondverkoop van de gronden in eigendom van MARN aan ARN B.V. en de algemene vergaderingen van ARN B.V. alsmede overleggen over de gescheiden verwerking van PMD en andere afvalonderwerpen. Gelet op het belang van de evaluatie wordt daarop nader ingegaan.

De MARN is in 2013 omgebouwd van een projectorganisatie tot een netwerkorganisatie zoals vastgelegd in de Toekomstvisie MARN. Deze wijze van werken is in 2016/2017 geëvalueerd. De conclusie hieruit was dat de netwerkorganisatie voor de milieusamenwerking in de praktijk anders heeft gewerkt dan in de vermelde Toekomstvisie MARN in 2013 is beschreven. De deelnemende gemeenten zijn elkaar ambtelijk blijven vinden in (en buiten) de vakberaden, maar de beoogde intergemeentelijke regie en samenhang is uiterst bescheiden gebleven. Ook wordt op onderdelen een beperkte beleidsrelevantie en connectie met nieuwe bestuurlijke tafels ervaren (duurzaamheid, energie en klimaat). De vakberaden zijn wisselend actief, waarbij het vakberaad Afval een zeer sterke verwevenheid heeft met het ambtelijk opdrachtgeverschap Dar. De ingestelde regiegroep heeft niet die rol gespeeld in een gezamenlijke inhoudelijke afstemming als te voren beschreven en bedacht. Er is geen rechtstreeks contact tussen de regiegroep en het bestuur van de MARN. De in de Toekomstvisie MARN aan het bestuur opgedragen algehele afstemming en bewaking van projecten is alleen in formele zin uit de verf gekomen. In de regel zijn projectbudgetten (€ 100.000 per jaar) zonder veel discussie toegekend aan projecten dan wel aan de deelnemers uitgekeerd.

Op basis hiervan zijn een aantal scenario's voorgesteld:

1. Een ongewijzigde voorzetting van de milieusamenwerking nieuwe stijl;
2. Een zwaardere regie vanuit de MARN met wederom een inhoudelijk optuigen van de samenwerking;
3. Een verdere afbouw van de (regie op de) milieusamenwerking vanuit de MARN.

Het bestuur heeft de deelnemende gemeenten hierover geïnformeerd en geconsulteerd. Uit deze consultatie is naar voren gekomen dat scenario 3 de voorkeur heeft. Het Algemeen Bestuur heeft deze conclusie unaniem overgenomen en daartoe besloten. Concreet betekent dit dat de netwerkkondersteuning zal verdwijnen en daarmee ook het budget. Voor het jaar 2017 heeft het bestuur besloten dit bedrag nog te handhaven maar niet meer op de wijze als bij de netwerkorganisatie te verdelen waarbij de gelden verdeeld waren over de deelnemende gemeenten. Daarnaast heeft het bestuur besloten in het kader van de Circulaire economie en het daarbij behorende ambitiedocument een bijdrage te verstrekken voor de procesregisseur Circulaire economie voor de jaren 2017 en 2018. Voor het jaar 2017 heeft het bestuur het bedrag dat resteert in 2017 gehandhaafd waarbij verzoeken om financiering gedaan kunnen worden. In 2018 verdwijnt dit evenwel volledig.

De regeling zelf blijft in stand en zal zij zich richten op de rol van aandeelhouder en leverancier van afval aan ARN B.V.. Daardoor zullen onderwerpen met betrekking afval een rol blijven spelen. In dat kader is ook gekeken naar de ondersteuning van de MARN. Deze was de laatste jaren beperkt tot een minimale formatie (secretaris, 0,3 fte). Daarnaast was de kennis van klimaat en afval in de netwerkorganisatie niet meer bij MARN aanwezig. Gelet op de constatering dat de beperkte formatie risico's met zich brengt en gelet op de taak van MARN heeft het Algemeen Bestuur besloten de Dar te verzoeken de ondersteuning van de MARN op zich te nemen. Dar heeft hierop positief gereageerd en in de december vergadering heeft het Algemeen Bestuur besloten in te stemmen met een ondersteuning van de MARN door Dar. Vanaf 1-1-2018 zal hiermee een begin worden gemaakt. De huidige secretaris zal per 1-7-2018 zijn functie neerleggen en neemt Dar de ondersteuning geheel voor zijn rekening.

Wat heeft het gekost?

Product Bestuur

Voor een verdere onderbouwing en toelichting word verwezen naar de jaarrekening.

	Rekening 2017		Begroting 2017	
Lasten	€	95.673	€	96.450
Baten	€	-	€	5
Saldo	€	-95.673	€	-96.445

1.3 Afvalverwerking

Wat hebben we bereikt en wat hebben we er voor gedaan?

Het product betreft het geheel aan (financiële) relaties die de MARN heeft met de besloten vennootschap ARN B.V. De MARN was en is op een aantal wijzen verbonden met deze vennootschap:

1. Contractpartner voor aanlevering van afval en indirect leverancier van afvalstoffen;
2. Aandeelhouder in het aandelenkapitaal van ARN B.V.;
3. Eigenaar/verhuurder van de gronden waarop de installaties en stortlocatie van ARN B.V. zijn gelegen. In 2017 zijn de gronden verkocht en is deze relatie vervallen (zie onder);
4. Garantstelling. Deze laatste is vervallen met ingang van 1 januari 2016.

MARN heeft sedert jaren een langdurige doorlopende overeenkomst voor het aanleveren van verschillende afvalstromen met ARN B.V., waaronder GFT. Bij de discussies over het al dan niet opzeggen van de aanleverovereenkomst met ARN B.V. einde 2015 heeft het bestuur besloten de overeenkomst niet op te zeggen maar wel onder het stellen van een aantal voorwaarden. Het bestuur verwacht transparantie van de zijde van ARN B.V., waar mogelijk een verlaging van het tarief en het verder inzetten op duurzaamheid. Op deze punten zal MARN de verhouding met ARN B.V. blijven beoordelen.

MARN heeft zijn rol als aandeelhouder gespeeld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouder waarbij de stukken van ARN B.V. zijn besproken.

MARN heeft de gronden verkocht aan ARN B.V. voor een bedrag van € 11.500.000 kosten koper. Met ARN B.V. is een leenovereenkomst aangegaan waarbij ARN B.V. over een periode van 20 jaar dit bedrag aflost en een marktconforme rente betaalt waarbij inbegrepen een risico-opslag op de rente. Ter verzekering van de betaling van de termijnen van de koopprijs heeft ARN B.V. aan MARN zekerheid verstrekt in de vorm van een eerste recht van hypotheek op de percelen die onderdeel uitmaken van de verkoop. In de huurovereenkomst en de acte tot vestiging van een recht van opstal waren verschillende bepalingen opgenomen over gebruik van de terreinen, de risico's en dergelijke. Deze bepalingen zijn volledig opgenomen in de acte tot verkoop.

Wat heeft het gekost?

Product Afvalverwerking

	Rekening 2017	Begroting 2017
Lasten	€ 677.088	€ 667.788
Baten	€ 11.901.247	€ 11.901.248
Saldo	€ 11.224.159	€ 11.233.460

Uit het voordelig saldo op afvalverwerking dekt de MARN de organisatie- en bestuurskosten en de overige kosten die ten laste komen van de MARN.

1.4 Netwerkondersteuning

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

Zoals al vermeld is uit de evaluatie naar voren gekomen dat de netwerkorganisatie wordt afgebouwd. In 2017 is er dan ook geen sprake meer geweest van het toedelen van het projectenbudget aan de deelnemende gemeenten. Wel heeft het bestuur besloten, en vastgelegd in de eerste wijziging van de begroting, dat het bedrag van het Projectenbudget in zijn totaliteit voor het jaar 2017 behouden blijft. Dit bedrag is wel geknipt in een deel van € 50.000 als bijdrage Circulaire economie (onder Afvalverwerking) en het restant groot € 50.000 voor regionale projecten (onder Netwerkondersteuning).

In 2018 zal er geen sprake meer zijn van Netwerkondersteuning noch van regionale projecten.

Wat heeft het gekost?

Product Netwerkondersteuning

	Rekening 2017	Begroting 2017
Lasten	€ 128.292	€ 50.000
Baten	€ 12.745	€ -
Saldo	€ -115.548	€ 50.000

PARAGRAFEN

2.1 Financiële paragraaf

Uitgangspunten

De gemeenschappelijke regeling houdt zich aan de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen voor wat haar financieel beleid betreft.

Positieve resultaten op basis van een vastgesteld jaarverslag worden conform besluiten van het Algemeen Bestuur uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten conform de bepalingen van de tekst van de gemeenschappelijke regeling MARN (zie ook weerstandsvermogen) tenzij door het bestuur een bestemming wordt gegeven aan (een deel van) het exploitatiesaldo.

De paragraaf betreffende de financiering bevat onder andere de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte. De kaders ten aanzien van risicobeheer zijn vastgelegd in de Financiële Verordening MARN en het Treasurystatuut.

Wet FiDo

In de wet Financiering Decentrale Overheden, afgekort de wet FiDo, zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. Ten behoeve van een verbeterde werking van de financieringsfunctie van decentrale overheden naar aanleiding van o.a. de kredietcrisis, is de gewijzigde wet FiDo per 1 januari 2009 in werking getreden. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden

Het vanaf 10 december 2013 verplichte schatkistbankieren, in feite schatkistbeleggen, houdt in dat o.a. gemeenten en door hen opgerichte gemeenschappelijke regelingen al hun overtollige liquide middelen ('beleggingen') aanhouden bij het ministerie van Financiën en niet langer financiële geldmiddelen en vermogens bij private partijen buiten de schatkist aanhouden. De middelen die een decentrale overheid aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak. Het principe van schatkistbankieren is dat publiek geld de schatkist niet eerder verlaat dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de publieke taak.

Wet Houdbare overheidsfinanciën

De Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof), in werking getreden per 1 januari 2014, betreft de Nederlandse uitwerking van Europese afspraken ten aanzien van de overheidsfinanciën. De Europese begrotingsafspraken zijn gericht op het terugdringen van het nationale EMU-tekort tot onder de 3 procent. In de wet worden de afspraken vertaald naar nadere doelstellingen ten aanzien van de schuldumfang en het begrotingstekort van decentrale overheden.

Verslag over het jaar 2017

Aangegane en verstrekte leningen

De MARN is in het verleden een aantal leningen aangegaan in het kader van de aanschaf van de gronden waarop de installaties van ARN B.V. zijn gebouwd, de stortplaats wordt geëxploiteerd en de aandelen in de ARN B.V. mee zijn gefinancierd. Van deze resteerde alleen nog een kasgeldlening bij BNG van € 2.000.000. In het kader van de verkoop van de gronden aan ARN B.V. heeft het bestuur besloten deze lening om te zetten in een aflosbare lening (20 jaar) vanaf 1 juli 2017. Deze lening is aangegaan bij BNG tegen een rentepercentage van 1,33 %. In de periode

tot en met 30 juni 2017 was nog op basis van de kasgeldlening een rentepercentage van 0,2% verschuldigd.

MARN heeft aan ARN B.V. een lening verstrekt ten behoeve van de aankoop door ARN B.V. van de gronden die in eigendom waren van MARN. Dit bedrag is groot € 11.500.000. Hierop wordt door ARN B.V. jaarlijks rente en aflossing betaald. Het rentepercentage van deze lening is gesteld op een vaste rente van 3,09% op jaarbasis voor de gehele periode van aflossing. Wij refereren naar de toelichting bij de jaarrekening.

Rentebaten en -lasten

Gedurende het jaar 2017 heeft de MARN rente betaald over de door haar aangegane lening. Ten opzichte van de vastgestelde (gewijzigde) begroting 2017 is rente betaald in de grootte van € 15.328 (raming € 16.528).

Gedurende het jaar 2017 heeft MARN van ARN B.V. een bedrag van € 344.525 aan rente ontvangen gelijk aan de raming.

Voor het overige zijn naar onze kennis reikt geen investeringen gepland waarvoor door ARN B.V. een beroep op de aandeelhouders zou worden gedaan.

Schatkistbankieren

De gelden die de gemeenschappelijke regeling niet direct nodig heeft gehad voor haar eigen exploitatie zijn gedurende het jaar 2017 ondergebracht bij de ING-bank. Overigens is einde 2013 de MARN komen te vallen onder het zogenaamde "Schatkistbankieren". Bedragen boven de € 400.000 (gemiddeld over een maand) worden op een speciaal daartoe geopende rekening gezet bij het Rijk. Wij refereren naar de toelichting bij de jaarrekening.

Kasgeldlimiet

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is het beheersen van risico's die samenhangen met de rentelasten van decentrale overheden. Om een grens te stellen aan korte financiering (rentetypische looptijd tot één jaar) is in de Wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. Juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage van het totaal van de jaarbegroting van i.c. de MARN bij begin van het jaar. Artikel 4, lid 1 Wet FIDO bepaalt, dat de gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal niet de kasgeldlimiet overschrijdt. Hiervoor wordt het gemiddelde genomen van de korte financiering op de eerste dag van de drie kalendermaanden in een kwartaal.

De ontwikkeling van de kasgeldlimiet in 2017 blijkt uit onderstaande opstelling (alles in euro's):

Kasgeldlimiet in 2017				
Per eerste dag van het kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
[1] Omvang begroting per 1 januari 2017 (=grondslag)				
	€ 206.060	€ 206.060	€ 206.060	€ 206.060
Toegepaste kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
- in bedrag	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
<i>Voor de kasgeldlimiet geldt een minimum van 300.000</i>				
[2] Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Schuld in rekening courant	€ -	€ -	€ -	€ -
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vlottende schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
[3] Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	€ -	€ -	€ -	€ -
Tegoeden in rekening courant	€ 483.771	€ 312.428	€ 587.998	€ 382.532
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vlottende middelen	€ 483.771	€ 312.428	€ 587.998	€ 382.532
[4] Toets kasgeldlimiet:				
a Gem. netto schuld - vlottende middelen (3-2)	€ 483.771	€ 312.428	€ 587.998	€ 382.532
b Toegepaste kasgeldlimiet [1]	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Ruimte	€ 783.771	€ 612.428	€ 887.998	€ 682.532

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij de herfinanciering. Het renterisico op het begrotingstotaal overschrijdt de renterisiconorm niet (artikel 6, lid 1 Wet FIDO).

De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Op basis van de wijzigingswet stelt de beoogde renterisiconorm in de kern dat de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherzieningen niet meer dan 20% van de begroting mogen bedragen. Het maximum percentage van 20% moet voor de komende vier jaar worden berekend op basis van de begroting voor het komende jaar. De horizon van het begrotingsjaar plus de komende drie jaar komt overeen met de periode van de meerjarenraming.

Zoals vermeld is de kasgeldlening die door MARN was aangegaan per medio 2017 omgezet naar een aflosbare lening met een looptijd van 20 jaar met een vast rentepercentage. De termijn loopt hier mee gelijk aan de aflossingsverplichting van ARN B.V. in het kader van de grondverkoop. Tevens is in dat kader door MARN een langlopende lening verstrekt aan ARN B.V., eveneens met een vast rentepercentage.

Resumé

In de rekening van de MARN zijn geen voorzieningen voor financieringsrisico's getroffen, zij het dat de lening die verstrekt is aan ARN B.V. afgedekt is met een eerste recht van hypotheek op de percelen betrokken in de grondverkoop. In artikel 27 lid 1 van de tekst van de gemeenschappelijke regeling MARN wordt vermeld dat de gemeenten gezamenlijk garant staan voor de juiste betaling van rente, aflossing, boeten en kosten van de door het openbaar lichaam gesloten en af te sluiten langlopende en kasgeldleningen en in rekening opgenomen en op te nemen gelden, en voor de

door het openbaar lichaam verstrekte garanties. In lid 2 van dat artikel wordt verder vermeld dat elke deelnemende gemeente hierbij is verbonden naar verhouding van haar inwonertal. Daarbij zijn de inwonertallen bepalend zoals deze door het Centraal Bureau voor de Statistiek worden bekend gemaakt.

Tevens zijn er geen claims van derden, noch zijn er bijzondere risico's in de deelnemingen (ARN B.V.) en zijn er geen rechtsgedingen.

Omzetbelasting

Na de verkoop van de gronden is MARN niet meer betrokken in de BTW-heffing.

2.2 Verbonden partijen

Voor de financiële consequenties van deze relatie wordt verwezen naar het Treasury-verslag als ook de Risicoparaagraaf.

Aandeelhouderschap

MARN heeft een aandelenpakket in de vennootschap ARN B.V. Het betreffen 3.750 aandelen. Daarmee heeft de MARN een belang van 37,5%. Deze aandelen zijn door de MARN voor 100% volgestort. Elk aandeel vertegenwoordigt een nominale waarde van € 453.

Stemrecht

Gedurende het jaar 2017 heeft MARN in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ARN B.V. een stemrecht gehad in overeenstemming met de 37,5% van de aandelen resulterende in een stemrecht van 39,4% aangezien een klein aantal aandelen door ARN B.V. zelf worden gehouden waarop voor haar geen stemrecht rust zoals blijkt uit onderstaande tabel.

REMONDIS	3.996	42,00%
MARN	3.750	39,40%
WestVeluwe	1.176	12,40%
Rivierenland	588	6,20%
ARN B.V.	490	0,00%
	10.000	100,00%

Raad van commissarissen

De ARN B.V. kent naast de directie tevens een Raad van commissarissen. Namens de regio-aandeelhouders, waaronder de MARN, hebben een aantal leden in het jaar 2016 zitting gehad in de Raad van commissarissen. De heren Hirdes en Van Eert zijn hierbij afkomstig uit de MARN-regio.

MARN is één van de aandeelhouders in ARN B.V.. Een besloten vennootschap kent een eigen juridische structuur met bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

De jaarstukken van ARN B.V. worden medio van elk jaar vastgesteld in de Algemene vergadering waarin MARN zitting heeft. Deze stukken worden in de vergadering van het Algemeen Bestuur voorbesproken. Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 van de MARN zijn alleen de cijfers van de Jaarrekening 2016 van ARN B.V. bekend.

Het eigen vermogen van ARN B.V. bedraagt € 17.593.380 per ultimo 2016. Op basis van de jaarrekening 2016 heeft ARN B.V. langlopende schulden in de hoogte van € 14.200.000 tegen een bedrag van € 17.450.000 het jaar er voor. De afgelopen jaren is aanzienlijk afgelost op de uitstaande leningen zoals onder meer op de leningen verstrekt door MARN en de andere overheidsaandeelhouders in ARN B.V. Van hun verplichtingen resteert per ultimo 2015 niets meer. Het resultaat over 2016 bedroeg € 512.483 tegen € 641.026 in het jaar er voor.

MARN heeft voor de verwerking van het afval van de deelnemers in MARN een vast tarief met een jaarlijkse indexering. De aanleverovereenkomst loopt tot 2026.

MARN is sedert begin 2017 geen eigenaar meer van de gronden die zij voorheen verhuurde aan ARN B.V.. ARN B.V. is nu eigenaar.

2.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Door het Algemeen Bestuur is in juni 2014 besloten dat de MARN geen weerstandsvermogen dient aan te houden anders dan de € 10.000 Post onvoorzien uit de begroting.

Het eigen vermogen van de MARN, bestaande uit de algemene reserve, de bestemmingsreserve en het gerealiseerd resultaat over het jaar 2017, bedraagt per 31-12-2017 € 11.073.698.

Indien de Algemene reserve onvoldoende is om in een bepaald jaar tekorten, die voortvloeien uit de rekening, op te vangen en er geen andere dekking kan worden gevonden, wordt het bepaalde in de tekst van de gemeenschappelijke regeling MARN artikel 28 van toepassing. Daarin is bepaald dat de gemeenten naar rato van het inwonerstal dienen bij te dragen in tekorten van de MARN. Daarbij dienen cijfers van het CBS over het inwonertal te worden gebruikt.

Risicobeheersing

De risico's van de MARN zijn beperkt dan wel afgedekt (zie onder). Het Algemeen Bestuur heeft in de notitie Weerstandsvermogen bepaald dat voor de afdekking van de risico's de begrotingspost Onvoorzien voldoende is. Daarnaast is MARN aandeelhouder in ARN B.V. Tevens heeft MARN met ARN B.V. een vast tarief met indexering voor het door de deelnemers in de MARN aangeleverde afval. Wel heeft zij een lening bij ARN B.V. lopen maar deze is afgedekt met een eerste recht van hypotheek. Daarnaast loopt MARN een risico van ten hoogste de waarde van de aandelen die MARN heeft in ARN B.V. Deze zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs en wel voor een waarde van € 1.701.675. Verder wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Kengetallen

Bij Besluit van 15 mei 2015 is het BBV gewijzigd. De vernieuwde BBV vereist dat kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie opgenomen worden in de paragraaf weerstandsvermogen. Deze kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel ruimte de organisatie beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weer- en wendbaarheid. Onderstaand zijn de voorgeschreven kengetallen opgenomen. De wijze waarop de kengetallen berekend moeten worden is opgenomen in de Regeling van de Minister van BZK van 9 juli 2015 en gewijzigd 26 oktober 2015.

Kengetallen Jaarrekening 2017	
Netto schuldquote	18%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	-79%
Solvabiliteitsratio	531%
Structurele exploitatieruimte	93%

Interpretatie kengetallen

Bij de normering volgens de provincie Gelderland worden bovenstaande waarden ingedeeld in 3 categorieën, zoals aangegeven in de brief van 7 oktober 2015. Deze categorieën sluiten aan bij de landelijk vastgestelde signaleringswaarden. Categorie A is het minst risicovol, categorie C het meest.

Op basis van de kengetallen ontstaat een beeld dat MARN voor wat alle onderdelen onder de categorie A valt, de minst risicovolle.

Kengetallen:	Cat. A	Cat. B	Cat. C
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

2.4 Bedrijfsvoering

De gemeenschappelijke regeling kent op basis van de tekst van de regeling de volgende te onderscheiden organen: het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de Voorzitter. Daarnaast bestaat er een ambtelijke ondersteuning bestaande uit een secretaris. Sedert de evaluatie zijn de vakberaden geen onderdeel meer van de organisatie. Zie hier voor verder het gestelde onder 2.1.

Bestuursorganen

Het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur bestaat uit acht leden, t.w. de leden van de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de deelnemende gemeenten. Tevens zijn er evenzoveel plaatsvervangende leden aangewezen. De leden die namens de gemeenten deel hebben uitgemaakt van het Algemeen Bestuur zijn in bijlage 1 van dit verslag vermeld.

Het Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur telt vier leden inclusief de Voorzitter. Conform de wet en de regeling komt het Dagelijks Bestuur de bevoegdheid toe zoals in de Wet gemeenschappelijke regelingen en de tekst van de GR MARN is toebedeeld. Het Dagelijks Bestuur stuurt vanuit zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid de secretaris aan.

De Voorzitter

De Voorzitter wordt door en uit het Algemeen Bestuur benoemd. De Voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het Dagelijks als ook het Algemeen Bestuur. Hij vertegenwoordigt de regeling in en buiten rechte.

Gelet op de beperkte omvang van het bestuur heeft het bestuur besloten dat - waar mogelijk - de vergaderingen van Algemeen en Dagelijks Bestuur samen zullen vallen. Formeel blijven deze evenwel gescheiden conform de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Ambtelijke organisatie

Secretariaat en personeel

De MARN heeft geen eigen personeel in dienst. De secretaris is vanuit ODRN gedetacheerd voor 0,3 fte bij de MARN. Als gevolg van de evaluatie en de besluitvorming de Dar de ondersteuning te laten vervullen zal deze situatie medio 2018 wijzigen.

Administratie

De administratie is gedurende het jaar 2017 verzorgd door het bureau BGH Accountants & Adviseurs.

Informatievoorziening

De verschillende onderwerpen en projecten worden geregeld besproken in de vergaderingen van het Algemeen Bestuur. Voor specifieke onderwerpen worden Colleges van Burgemeester en Wethouders als ook Raden tussentijds geïnformeerd en naar hun opvattingen gevraagd naar

gelang het onderwerp. Voor een aantal voorstellen is dat zelfs verplicht, zoals voor de begroting en de rekening.

Klachten en bezwaarschriften

Gedurende het jaar 2017 zijn er geen klachten geweest noch zijn er bezwaren ingediend.

2.5 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De MARN was eigenaar van gronden waarop de installaties van ARN B.V. zijn gevestigd alsmede de stortplaats is gelokaliseerd. Deze zijn inmiddels verkocht. De MARN beschikt niet over andere kapitaalgoederen.

Stortlocatie

De stortlocatie was verhuurd aan de ARN B.V.. Deze is inmiddels in eigendom van ARN B.V..

Opstalrecht installaties

Door de verkoop van de gronden aan ARN B.V. is het opstalrecht vervallen.

JAARREKENING 2017

3.1 Algemeen

Rekening 2016 en begroting 2018

De jaarrekening 2016 MARN is in de vergadering van 6 juli 2017 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De jaarrekening 2016 van de MARN is ter kennisname aan het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland verzonden. De begroting 2018 is in dezelfde vergadering van het Algemeen Bestuur vastgesteld en ter kennisname verzonden aan het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland. Tevens is de Eerste wijziging begroting 2017 in deze vergadering vastgesteld. Het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland heeft laten weten dat op basis van de ingediende stukken de MARN onder het repressieve toezicht zal blijven vallen.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De volgende grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften van het BBV.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Materiële vaste activa

De vaste activa worden geactiveerd tegen verkrijgingprijs. Er wordt lineair afgeschreven met een vast percentage van de verkrijgingprijs over de verwachte economische levensduur.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs (nominale waarde). Leningen tegen de nominale waarde opgenomen, verminderd met de reeds gedane aflossingen.

Uitzettingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen en omvat het banksaldo.

Bestemmingsreserve

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve, waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het gerealiseerd resultaat wordt ter bestemming voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Vaste schulden

De leningen met een looptijd langer dan een jaar worden hieronder tegen de nominale waarde opgenomen, verminderd met de reeds gedane aflossingen.

Flottende passiva

De flottende passiva hebben een looptijd korter dan een jaar. De flottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Buiten de balanstelling wordt – voor zover van toepassing – het bedrag genoemd waarvoor er borg- of garantstellingen zijn afgegeven.

Verordeningen

De diverse verordeningen op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording zijn door het Algemeen Bestuur van de MARN vastgesteld. De Financiële verordening ex artikel 212 gemeentewet en het Treasurystatuut zijn begin 2017 opnieuw vastgesteld en aangepast aan de gewijzigde wet- en regelgeving. Het Algemeen Bestuur heeft WHS registeraccountants de opdracht tot controle verstrekt en heeft daarbij ingestemd met het accountantsprotocol 2017.

Rechtmatigheid: normenkader

Voor wat de toetsing aan de rechtmatigheid betreft is door het Algemeen Bestuur bij het vaststellen het accountantsprotocol het normenkader vastgesteld waaraan de rekening dient te worden getoetst.

- Grondwet;
- Gemeentewet;
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen;
- Burgerlijk Wetboek;
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Besluit Accountantscontrole decentrale overheden (BADO);
- Wet Financiering decentrale overheden (Fido) en aanverwante regelingen;
- Fiscale en sociale wetgeving;
- BTW compensatiefonds;
- Regels omtrent Europese Aanbesteding;
- Wet Milieubeheer;
- Ambtenarenwet;
- Algemene Wet Bestuursrecht;
- Sociale verzekeringswetgeving;
- Wet normering topinkomens (WNT)

Daarnaast is nadere (interne) regelgeving vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De interne verordeningen c.q. regelgeving vallen voor het jaar 2017 onder het normenkader van de Financiële Rechtmatigheid:

- Tekst Gemeenschappelijke Regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen;
- Financiële verordening MARN 2017 (ex artikel 212 Gemeentewet);
- Controleverordening MARN (ex artikel 213 Gemeentewet);
- Treasurystatuut MARN 2017;
- Notitie inzake het weerstandsvermogen;
- AB- en DB besluiten.

Controletoleranties

Hierbij wordt aangesloten bij de maximale goedkeuring- en rapportagetoleranties, zoals die wettelijk in het BADO zijn vastgesteld, te weten 1% van de lasten voor fouten en voor onzekerheden in de controle 3%. Deze toleranties gelden zowel voor de getrouwheid als voor de rechtmatigheid.

3.2 Balans

ACTIVA	MARN balans ultimo 2017 euro's	MARN balans ultimo 2016 euro's
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
<i>Investerings met een economisch nut</i>	€ -	€ 544.537
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	€ 1.701.675	€ 1.701.675
Lening aan deelnemingen	11.075.924	
	€ 12.777.599	€ 1.701.675
TOTAAL VASTE ACTIVA	€ 12.777.599	€ 2.246.212
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	€ -	€ -
Uitzettingen Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	€ 318.276	€ 183.276
Overige vorderingen	€ 353	€ 200.832
	€ 318.628	€ 384.108
Liquide middelen		
Kassaldi	€ -	€ -
Banksaldi	€ 64.257	€ 13.459
Overlopende activa	€ -	€ -
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	€ 382.885	€ 397.567
TOTAAL	€ 13.160.484	€ 2.643.779

PASSIVA	MARN balans ultimo 2017 euro's	MARN balans ultimo 2016 euro's
VASTE PASSIVA		
<i>Eigen vermogen</i>		
<i>Reserves</i>		
Algemene reserve	€ -	€ -
Bestemmingsreserve	€ 18.416	€ 66.565
Gerealiseerd resultaat	€ 11.055.282	€ 450.670
	€ 11.073.698	€ 517.235
<i>Vaste schulden met rentetypische looptijd ≥ 1 jaar</i>		
<i>Onderhandse leningen</i>		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 2.000.000	€ 2.000.000
	€ 2.000.000	€ 2.000.000
TOTAAL VASTE PASSIVA	€ 13.073.698	€ 2.517.235
VLOTTENDE PASSIVA		
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>		
Overige schulden	€ 73.486	€ 124.516
<i>Overlopende passiva</i>		
Rente leningen O/G	€ 13.300	€ 2.028
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	€ 86.786	€ 126.544
TOTAAL	€ 13.160.484	€ 2.643.779
Verleende w aarborgen		€ -
Verleende garantstellingen		€ -

3.3 Toelichting balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investerings met een economisch nut

De boekwaarde vertoont het navolgende verloop:

Boekwaarde per 31 december 2016	
Ondergrond afvalverwerkinginrichting	€ 544.537
Afboeking ondergrond ivm verkoop	€ -544.537
Balans per 31 december 2017	€ -

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

De deelneming in de ARN B.V., gevestigd te Beuningen bedraagt per balansdatum 37,5% van het geplaatste aandelenkapitaal. De deelneming wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs. Het zichtbaar eigen vermogen per 31 december 2016 bedroeg € 17.593.380. Het cijfer voor 2017 is nog niet bekend en zal bij de behandeling van de rekening van ARN B.V. tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ARN B.V. medio mei 2018 bekend zijn.

Lening aan deelnemingen.

Lening aan deelnemingen	€ 11.075.924
Balans per 31 december 2017	€ 11.075.924

Deze lening wordt over een periode van 20 jaar afgelost door ARN B.V.. Onderstaand het aflossingsschema.

Jaar	Aflossingbetaling	Restant einde jaar
Beginsaldo		€ 11.500.000
2017	€ 424.076	€ 11.075.924
2018	€ 437.180	€ 10.638.744
2019	€ 450.690	€ 10.188.054
2020	€ 464.616	€ 9.723.438
2021	€ 478.973	€ 9.244.465
2022	€ 493.772	€ 8.750.693
2023	€ 509.030	€ 8.241.663
2024	€ 524.759	€ 7.716.904
2025	€ 540.974	€ 7.175.930
2026	€ 557.692	€ 6.618.238
2027	€ 574.924	€ 6.043.314
2028	€ 592.688	€ 5.450.626
2029	€ 611.003	€ 4.839.623
2030	€ 629.882	€ 4.209.741
2031	€ 649.347	€ 3.560.394
2032	€ 669.410	€ 2.890.984
2033	€ 690.095	€ 2.200.889
2034	€ 711.421	€ 1.489.468
2035	€ 733.400	€ 756.068
2036	€ 756.068	€ -

Viottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van < 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Uitzettingen in Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Met ingang van december 2013 is de MARN verplicht te "schatkistbankieren". Op basis van de ministeriële begrotingsrichtlijn dient men uit te gaan van een drempelbedrag dat gelijk staat aan 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000. De MARN heeft een drempelbedrag aangevraagd van € 400.000 welk bedrag is geaccordeerd. Dat alles leidt ertoe dat MARN over een bepaalde periode (maand) niet meer dan € 400.000 op de reguliere rekening mag hebben staan. Dit bedrag is op € 400.000 gesteld gelet op het voorkomen van uitkeringen van de gerealiseerde exploitatiesaldi. De bedragen boven het drempelbedrag worden overgemaakt op een daartoe speciaal geopende rekening bij het ministerie van Financiën.

Uitzettingen Rijk's schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	€	318.276
Balans per 31 december 2017	€	318.276

Schatkistbankieren

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Drempelbedrag	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten Rijk's schatkist aangehouden	€ 186.275	€ 310.909	€ 207.214	€ 117.430
Ruimte onder drempelbedrag	€ 213.725	€ 89.091	€ 192.786	€ 282.570
Overschrijding	€ -	€ -	€ -	€ -

Overige vorderingen

De vorderingen hieronder vermeld worden in 2018 verrekend.

Nog te ontvangen	€	50
Vooruitbetaalde verzekeringspremie 2018	€	303
Balans per 31 december 2017	€	353

Liquide middelen

Bank

Het betreft hier het saldo van de enige rekening-courant van de MARN bij de ING. Dit saldo stemt overeen met het desbetreffende bankafschrift.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve per 1 januari 2017	€	-
Toevoegen/onttrekkingen	€	-
Algemene reserve per 31 december 2017	€	-

Door het Algemeen Bestuur is besloten geen weerstandsvermogen te hanteren anders dan de post Onvoorzien van € 10.000.

Bestemmingsreserve per 1 januari 2017	€	66.565
Af: besteed 2017	€	66.565
Bij: toegevoegd 2017	€	18.416
Balans per 31 december 2017	€	18.416

Van de bestemmingsreserve is € 66.565 besteed aan de Regionale inkoop van duurzame energie. De toevoeging bestaat uit een bedrag waarvoor door het Algemeen Bestuur besloten is dit in te zetten voor twee projecten maar die nog niet hebben plaatsgevonden.

Resteert van de bestemmingsreserve per 31 december 2017: € 18.416

Gerealiseerd resultaat per 1 januari 2017	€	450.670
Bestemd en uitgekeerd aan gemeenten	€	450.670
Gerealiseerd resultaat 2017	€	11.055.282
Nog te bestemmen	€	11.055.282

Het gerealiseerd resultaat over 2016 is door het Algemeen Bestuur bestemd tot uitkering bij de vaststelling van de jaarrekening 2016. Dit bedrag is in twee delen uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

Het gerealiseerd resultaat over 2017 dient nog door het Algemeen Bestuur te worden bestemd. Bij de behandeling van de begroting 2018 is gesproken over het instellen van een bestemmingsreserve "Uitkering gemeenten" waaruit elk jaar een deel zal vrijvallen dat bestemd wordt tot uitkering aan de deelnemende gemeenten. Hiermee in lijn stellen wij voor deze reserve met ingang van 1 januari 2018 in te stellen en het gerealiseerd resultaat 2017 hier aan toe te voegen.

Vaste schulden met rentetypische looptijd $\geq$ 1 jaar

De kasgeldlening is afgelost en daarvoor in de plaats is een langjarige lening aangegaan voor het zelfde bedrag voor een periode van 20 jaar. Hierop wordt in tegenstelling tot de afgeloste kasgeldlening wel afgelost.

Kasgeldlening

Balans per 31 december 2016	€	2.000.000
Af: aflossingen 2017	€	2.000.000
Balans per 31 december 2017	€	-

Lening 20 jaar

Balans per 31 december 2016	€	-
Bij: lening o/g BNG 20 jaar	€	2.000.000
Balans per 31 december 2017	€	2.000.000

De jaarlijkse rentelast bedraagt € 26.600 voor de periode van 1-7-2017 tot en met 30-6-2018.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd van < 1 jaar

Overige schulden

Nog te betalen	€	73.486
Balans per 31 december 2017	€	73.486

Deze posten worden begin 2018 verrekend.

Overlopende passiva

Rente lening o/g BNG	€	13.300
Balans per 31 december 2017	€	13.300

Dit betreft de rentelast van de langlopende lening voor 2017.

Niet uit balans blijkende rechten en verplichtingen

Er is geen sprake van niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met een materiële impact op de jaarrekening 2017.

3.4 Overzicht van baten en lasten

LASTEN

Omschrijving	werkelijke lasten dienstjaar 2017	gewijzigde geraamde lasten dienstjaar 2017	werkelijke lasten dienstjaar 2016
Bestuur			
Personeel	€ 39.563	€ 34.000	€ 31.652
Overige goederen en diensten	€ 56.110	€ 62.450	€ 48.619
Totaal product Bestuur	€ 95.673	€ 96.450	€ 80.271
Afvalverwerking			
Rente	€ 15.328	€ 16.528	€ 4.050
Bijdrage CE	€ 60.500	€ 50.000	
Afboeking grond	€ 544.537	€ 544.537	
Vereveningsbijdrage transportkosten	€ 56.723	€ 56.723	€ 56.723
Totaal product Afvalverwerking	€ 677.088	€ 667.788	€ 60.773
Netwerkondersteuning			
Regionale projecten	€ 128.292	€ 50.000	€ 114.600
Klimaatprogramma	€ -		€ 35.926
Totaal product Netwerkondersteuning	€ 128.292	€ 50.000	€ 150.526
Onvoorzien	€ 5.806	€ 10.000	€ 7.811
Totale lasten	€ 906.858	€ 824.238	€ 299.380
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	€ 11.007.133		€ 456.136
Toevoegingen bestemmingsreserve	€ 18.416		€ 26.422
Onttrekking bestemmingsreserve	€ 66.565		€ 80.038
Reeds bestemd en uitgekeerd			€ 59.082
Gerealiseerd resultaat	€ 11.055.282	€ 11.077.015	€ 450.670
Totalen	€ 11.913.992	€ 11.901.253	€ 755.517

BATEN

Omschrijving	werkelijke baten dienstjaar 2017	gewijzigde geraamde baten dienstjaar 2017	werkelijke baten dienstjaar 2016
Bestuur			
Rente	€ -	€ 5	
Totaal Bestuur	€ -	€ 5	€ -
Afvalverwerking			
Huren en pachten			€ 674.794
Rente ontvangen van ARN B.V.	€ 344.524	€ 344.525	
Opbrengst verkoop grond	€ 11.500.000	€ 11.500.000	
Vereveningsbijdrage transportkosten	€ 56.723	€ 56.723	€ 56.723
Totaal Afvalverwerking	€ 11.901.247	€ 11.901.248	€ 731.517
Netwerkondersteuning			
Regionale projecten	€ 12.745	€ -	€ 24.000
Totaal Netwerkondersteuning	€ 12.745	€ -	€ 24.000
Totalen	€ 11.913.992	€ 11.901.253	€ 755.517

3.5 Toelichting overzicht van baten en lasten

De lasten en baten worden verantwoord conform het "Baten- en lastenstelsel" dat inhoudt dat de baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking hebben. Voor een toelichting wordt verwezen naar de diverse onderstaande posten, met name waar het verschillen betreft tussen het begrote en het feitelijk gerealiseerde bedrag.

REKENING 2017	Totaal	Bestuur	Afvalverwerking	Netwerkkondersteuning	Onvoorzien
LASTEN					
1. Personeel	39.563	39.563			
2. Overige goederen en diensten	56.110	56.110			
3. Rente	15.328		15.328		
4. Bijdrage CE	60.500		60.500		
5. Afboeking grond	544.537		544.537		
6. Vereveningsbijdrage	56.723		56.723		
7. Projectkosten	128.292			128.292	
8. Klimaatprogramma	0			0	
9. Onvoorzien	5.806				5.806
Totaal Lasten	906.858	95.673	677.088	128.292	5.806
BATEN					
1. Huren en pachten	0		0		
2. Rente	344.524		344.524		
3. Opbrengst grondverkoop	11.500.000		11.500.000		
4. Vereveningsbijdrage	56.723		56.723		
5. Projecten	12.745			12.745	
Totaal Baten	11.913.992	0	11.901.247	12.745	0
Exploitatiesaldo	11.007.133	-95.673	11.224.159	-115.548	-5.806

BEGROTING 2017 (gewijzigd)	Totaal	Bestuur	Afvalverwerking	Netwerkkondersteuning	Onvoorzien
LASTEN					
1. Personeel	34.000	34.000			
2. Overige goederen en diensten	62.450	62.450			
3. Rente	16.528		16.528		
4. Bijdrage CE	50.000		50.000		
5. Afboeking grond	544.537		544.537		
6. Vereveningsfonds transportkosten	56.723		56.723		
7. Regionale projecten	50.000			50.000	
8. Onvoorzien	10.000				10.000
Totaal Lasten	824.238	96.450	667.788	50.000	10.000
BATEN					
1. Rente	5	5			
2. Rente ontvangen van ARN B.V.	344.525		344.525		
3. Opbrengst verkoop grond	11.500.000		11.500.000		
4. Vereveningsfonds	56.723		56.723		
Totaal Baten	11.901.253	5	11.901.248	0	0
Exploitatiesaldo	11.077.015	-96.445	11.233.460	-50.000	-10.000

Overige goederen en diensten

Deze post kan voor een aantal onderdelen nader worden uitgesplitst.

Overige goederen en diensten	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)
Kostenpost	Bedrag	Bedrag
Juridische adviezen	€ 17.215	€ 50.000
Vervanging wegens ziekte	€ 22.990	
Accountantskosten	€ 8.470	€ 8.500
Bureaunkosten	€ 645	€ 800
Vergader- representatiekosten	€ 215	€ 300
Diverse kosten	€ 3.109	€ 250
Administratie	€ 605	€ 350
Telefoon/internet en postverzorging	€ 1.905	€ 1.250
Verzekeringen	€ 303	€ 300
Archiefbeheer-/Inspectie	€ 93	€ 100
Bankkosten	€ 560	€ 450
Onverrekenbare BTW	€ -	€ 150
Totaal	€ 56.110	€ 62.450

De kosten worden geheel toebedeeld aan het product Bestuur.

De post Vervanging wegens ziekte was niet begroot en is tussentijds door het Algemeen Bestuur geaccordeerd en staat hier separaat vermeld. De post (Juridische) adviezen is beduidend lager. De overschrijding bij Diverse kosten betreft een aantal eenmalige uitgaven.

3.5.1 Bestuur

1. Kosten personeel

Het betreft salariskosten van gedetacheerd personeel toegeedeeld aan het product Bestuur.

In onderstaande tabel zijn de bedragen van de begroting en de rekening weergegeven:

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)
Kosten personeel secretariaat	€ 39.563	€ 34.000

Het bedrag is wat hoger dan begroot vanwege het niet meer verrekenen kunnen van de BTW door de verkoop van de gronden aan ARN B.V..

2. Overige goederen en diensten

Het betreft hier het deel van de kosten gemoeid met Overige goederen en diensten dat toebedeeld is aan het product Bestuur. Hierin zijn onder meer de kosten voor de vervanging van de secretaris opgenomen.

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)
Kosten overige goederen en diensten	€ 56.110	€ 62.450

3. Rente ING-bank Het bedrag bestaat uit ontvangen rente op de rekening courant bij de ING en het schatkistbankieren.

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)
Rente	€ -	€ 5

3.5.2 Product Afvalverwerking

1. Rente leningen O/G

De rentelasten met betrekking tot de leningen O/G.

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)
Rente leningen BNG	€ 15.328	€ 16.528

2. Bijdrage Circulaire economie

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)
Bijdrage CE	€ 60.500	€ 50.000

3. Afboeking grond

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)
Afboeking grond	€ 544.537	€ 544.537

4. Vereveningsbijdrage transportkosten

Ingevolge artikel 26 de leden 2 en 3 van de MARN dient het Algemeen Bestuur de bedragen vast te stellen, die worden uitgekeerd of dienen te worden betaald door of aan het vereveningsfonds. Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering van 6 juli 2017 de bedragen die uitbetaald zijn over 2015 vastgesteld zoals onder weergegeven. Voor de ontvangen bijdragen zie onder 7.

De uitbetaalde bedragen zijn als volgt samengesteld:

Druten	€	6.124
Heumen	€	326
Groesbeek	€	31.562
West Maas en Waal	€	15.782
Mook en Middelaar	€	2.929
Totaal	€	56.723

5. Rente lening U/G

Over 2017 heeft MARN van ARN B.V. rente ontvangen.

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)
Rente ontvangen van ARN B.V.	€ 344.524	€ 344.525

6. Verkoop grond

MARN heeft de gronden in eigendom verkocht aan ARN B.V.. De waarde van de grond zoals in de balans verwoord is hier verantwoord.

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)
Verkoop ondergrond afvalverwerkinginrichting	€ 11.500.000	€ 11.500.000

7. Vereveningsbijdrage transportkosten

De ontvangen bedragen zijn als volgt samengesteld:

Beuningen	€	13.259
Nijmegen	€	39.250
Wijchen	€	4.214
Totaal	€	56.723

3.5.3 Netwerkondersteuning

Projecten

De MARN kent met ingang van 2017 geen projectengelden meer zoals in de Netwerkorganisatie. Wel is besloten het bedrag voor 2017 te verdelen in een post Bijdrage Circulaire economie (zie 3.5.2. sub 3) en een bedrag voor regionale projecten.

1. Projecten

De kosten voor de diverse projecten bedragen:

Vergroening energie	€	12.745
Diner pensent	€	3.025
Energieloketten	€	3.775
Sorteerproeven kunststof	€	21.780
Regionale inkoop duurzame energie	€	80.918
Circulair Festival	€	6.050
Totaal	€	128.292

2. Onvoorzien

De post onvoorzien is voor het jaar 2017 deels gebruikt. Het betreft hier de niet meer verrekenbare BTW als gevolg van de verkoop van de gronden.

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)
Onverrekenbare BTW	€ 5.806	€ 10.000

3. Regionale projecten

Hieronder is verantwoord de bijdragen die zijn ontvangen voor het project Vergroening energie

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)
Bijdragen vergroening energie	€ 12.745	€ -

3.5.4 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Uit het overzicht van baten en lasten wordt duidelijk dat de totale lasten in 2017 € 906.858 bedroegen tegen een begroot bedrag van € 824.238.

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)	Vershil
LASTEN			
1. Personeel	39.563	34.000	5.563
2. Overige goederen en diensten	56.110	62.450	-6.340
3. Rente	15.328	16.528	-1.200
4. Bijdrage CE	60.500	50.000	10.500
5. Afboeking grond	544.537	544.537	0
6. Vereveningsbijdrage	56.723	56.723	0
7. Projectkosten	128.292	50.000	78.292
8. Klimaatprogramma	0		0
9. Onvoorzien	5.806	10.000	-4.194
Totaal Lasten	906.858	824.238	82.620
BATEN			
1. Rente	0	5	5
2. Rente ontvangen van ARN B.V.	344.524	344.525	1
3. Opbrengst verkoop grond	11.500.000	11.500.000	0
4. Vereveningsbijdrage	56.723	56.723	0
5. Projecten	12.745	0	-12.745
Totaal Baten	11.913.992	11.901.253	-12.739
Exploitatiesaldo	11.007.133	11.077.015	69.882

Lasten

Ad 1, 4 en 7

De overschrijdingen zijn te verklaren door de niet geraamde BTW die door de verkoop van de gronden niet meer verrekend kon worden. In totaal bedraagt de BTW hierop € 31.033. Daarnaast wordt de overschrijding van de projectkosten grotendeels gedekt uit het gebruik van de bestemmingsreserve. Tevens zijn hieronder de kosten van een sorteerproef kunststoffen verantwoord. Deze post was niet begroot maar door het Algemeen Bestuur geaccordeerd.

Baten

Ad 5

Er waren geen baten begroot voor projecten.

3.5.5 Analyse onvoorzien

Hiervan is gebruik gemaakt gedurende 2017 waarbij verwezen wordt naar paragraaf 3.5.3. sub 2.

3.5.6 Analyse overzicht van baten en lasten

Algemeen

Uit het overzicht van baten en lasten wordt duidelijk dat een aantal posten wat lager resp. hoger hebben uitpakket dan aanvankelijk begroot. Zie voor de toelichting het gestelde onder 3.5.4.

Lasten

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)	Verschil
Product Bestuur	95.673	96.450	-777
Product Afvalverwerking	677.088	667.788	9.300
Product Netwerkondersteuning	128.292	50.000	78.292
Onvoorzien	5.806	10.000	-4.194

Baten

	Rekening 2017	Begroting 2017 (gewijzigd)	Verschil
Product Bestuur	0	5	-5
Product Afvalverwerking	11.901.247	11.901.248	-1
Product Netwerkondersteuning	12.745	0	12.745

3.5.7 Wet normering topinkomens

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op de MARN. Op grond van de WNT moet de MARN een aantal zaken publiceren bij de jaarrekening. Dit betreft onder meer wie topfunctionarissen zijn in de zin van de WNT. Op basis van de WNT kwalificeren het Algemeen Bestuur (inclusief Dagelijks Bestuur en voorzitter) zich als topfunctionaris van MARN, naast de secretaris van de MARN.

Bij de MARN ontvangen de bestuurders geen bezoldiging. De secretaris wel maar dat salaris valt binnen de bezoldigingsstructuur, die gebaseerd is op de CAR – UWV. Deze bezoldiging komt niet boven het maximumbedrag uit noch zijn er door de MARN beëindigingsuitkeringen gedaan aan topfunctionarissen. De GR MARN kent geen toezichthouders (RvC/RvT) zoals in de WNT omschreven.

De secretaris is per 1 maart 2016 uit dienst getreden bij de gemeente Nijmegen en in dienst getreden van de ODRN. Bij de MARN heeft in 2017 geen doorbetaling van salaris plaats gehad noch zijn in 2017 afspraken gemaakt met betrekking tot non-activiteitsregelingen. Op basis van het

voorgaande, en rekening houdend met de bepalingen in de WNT, gelden geen overgangsregelingen en termijnen voor topfunctionarissen bij MARN.

De MARN kent geen bonussen en andere variabele beloningen en heeft die in 2017 dan ook niet gedaan aan topfunctionarissen. Aangezien er geen betalingen zijn gedaan aan bonussen zijn er ook geen onverschuldigde betalingen ingevolge de WNT gedaan bij de MARN en zijn er geen acties door de MARN hoeven te worden ondernomen om de bedragen aan onverschuldigde betalingen terug te vorderen van de topfunctionaris.

Op basis van de WNT dient de MARN van de topfunctionaris ook al worden de normen niet overschreden toch enkele gegevens te publiceren. Voor wat de MARN betreft kwalificeren alleen de bestuursleden en de secretaris zich als zodanig. Onderstaand zijn de door de WNT vereiste gegevens weergegeven:

a	b-1	b	c	d	e	f	g	h	i	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum
Dhr. J.G.M. Thijssen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid / voorzitter	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 18.100
Dhr. G. C.M. Van Elk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 18.100
Dhr. H.A.M. Van den Berg	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 18.100
Dhr. T.T.M. Burgers	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid (vanaf 05-2017)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 18.100
Dhr. P. de Klein	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 18.100
Dhr. P. Baneke	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 18.100
Mw. A.J.M. Schaap	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid (tot 05-2017)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 18.100
Mw. R. Helmer	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid (tot 02-2017)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 18.100
Mw. H. Tiemens	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid (vanaf 02-2017)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 18.100
Dhr. T. de Vree	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Bestuurslid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	€ 18.100
Dhr. G. J.M. Schulkes	€ 28.396	€ 30.904	€ 0	€ 0	Secretaris	12 maanden 0,3 fte	n.v.t.	Secretaris	n.v.t.	€ 54.300

Verklaring van de letters:

- a. de naam
- b-1 de beloning 2016
- b. de beloning 2017
- c. de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen
- d. de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (pensioenpremies)
- e. de functie
- f. de duur en omvang van het dienstverband in het boekjaar
- g. de in het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband
- h. de naam en functie die tijdens het dienstverband zijn bekleed
- i. het jaar waarin het dienstverband is beëindigd

3.6 Overige gegevens

3.6.1. Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met een materiële impact op de jaarrekening 2017.

3.7 Bestemming saldo en vrijval bestemmingsreserve

Het bedrag dat aan de bestemmingsreserve (zie paragraaf 3.3., vaste activa) over 2017 wordt toegevoegd bedraagt € 10.955.463, zijnde de netto opbrengst van de verkoop van de gronden. De verkoopprijs bedroeg € 11.500.000 maar de gronden stonden op de balans vermeld met een bedrag van € 544.537. Uitgaande van een resultaat van € 11.055.282,-- waaraan de netto-opbrengst wordt onttrokken voor de bestemmingsreserve resteert dan een bedrag groot € 99.819 nog te bestemmen. Over 2017 valt dan uit de bestemmingsreserve een bedrag groot € 396.849 vrij te bestemmen tot uitkering aan de deelnemende gemeenten. In totaal bedraagt dit een bedrag groot € 496.668.

BIJLAGE 1 LEDENLIJST ALGEMEEN EN DAGELIJKS BESTUUR 2017

Dhr. P. Baneke	Gemeente Mook en Middelaar
Dhr. H.A.M. van den Berg	Gemeente Heumen
Dhr. T.T.M. Burgers (DB-lid, vanaf mei 2017)	Gemeente Wijchen
Dhr. G.C.M. van Elk (DB-lid)	Gemeente Druten
Mw. R. Helmer (DB-lid, vice voorzitter, tot februari 2017)	Gemeente Nijmegen
Dhr. P. de Klein	Gemeente Beuningen
Mw. A.J.M. Schaap (DB-lid, tot mei 2017))	Gemeente Wijchen
Dhr. J.G.M. Thijssen (DB-lid, voorzitter)	Gemeente Groesbeek
Mw. H. Tiemens (DB-lid, vanaf februari 2017)	Gemeente Nijmegen
Dhr. A.H.M. de Vree	Gemeente West Maas en Waal

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen te Nijmegen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017 van gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen te Nijmegen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de activa en passiva per 31 december 2017 en de baten en lasten over 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);

zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

de balans per 31 december 2017;

het overzicht van baten en lasten over 2017;

de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen;

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is het BBV.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur en de Regeling controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip 'materieel belang' wordt toegelicht in de sectie 'Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening'.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 9.068, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% bedraagt en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde materiele afwijkingen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

het jaarverslag, waaronder de programmarekening en de paragrafen;

Overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie: met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat;

alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor:

het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV, alsmede voor het opstellen van het programmaverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, en voor

de rechtmatige totstandkoming van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen van de gemeentelijke regeling, en ten slotte

een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Wet Gemeenschappelijke regeling verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol inclusief het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur, de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Vinkel, 9 april 2018

WHS Registeraccountants

Was getekend: H.H. van Santvoort MSc RA